

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กรณีศึกษา รูปแบบของแรงงานภาคประมงทะเล” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจ้าง สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ สวัสดิการ และปัญหาจากการประกอบอาชีพของแรงงานประมงทะเล กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานประมงทะเลของประเทศไทยและในต่างประเทศ มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย แนวทางในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นการวิจัยเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลจาก 58 แหล่ง การสัมภาษณ์ ลูกจ้างประมงทะเล การสนทนากับนายจ้าง และจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง จัดลำดับข้อมูลโดยแยกออกตามเนื้อหา ทำการวิเคราะห์ให้เห็นภาพรวมในแต่ละเนื้อหา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

สถานการณ์ปัญหาการค้ามนุษย์ในกลุ่มแรงงานประมงทะเลของประเทศไทยในปัจจุบันได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากเกิดภาวะขาดแคลนแรงงานอย่างหนัก ในขณะเดียวกัน ปริมาณความต้องการในการใช้แรงงานมีมากขึ้น ทำให้เกิดขบวนการค้ามนุษย์เพื่อจัดหาแรงงานเข้าสู่ธุรกิจภาคประมงอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้แรงงานไม่ประสงค์จะทำงานในอาชีพนี้คือ อาชีพประมงมีความยากลำบากและมีความเสี่ยงภัยอันตรายสูง ลักษณะงานไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน และขาดมาตรฐานในการดำเนินชีวิตบนเรือ นอกจากนี้ยังขาดมาตรการ กลไกจากภาครัฐในการให้ความคุ้มครอง สภาพการทำงาน สิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ ทำให้เกิดการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง และตามที่รัฐบาลได้ประกาศให้ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติปี 2548 และจัดทำกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ. ศ. 2551 และได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาแนวทางและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รูปแบบของแรงงานประมง เพื่อศึกษาพิจารณาหาแนวทาง มาตรการ และแสวงหาความร่วมมือภาคีเครือข่ายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์รูปแบบของแรงงานประมง แต่ปัจจุบันยังไม่มีมาตรการ และกลไกการในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันการค้ามนุษย์ คือ ประชาสัมพันธ์ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงานประมงทะเลและความเสี่ยงของภัยการค้ามนุษย์ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายคุ้มครองแรงงานที่เกี่ยวข้องให้ขยายการคุ้มครองแรงงานอย่างทั่วถึง จัดทำมาตรฐานและสร้างกลไกในการควบคุมการจ้าง สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในเรือ พิจารณาขยายการคุ้มครองด้านสิทธิประโยชน์ สวัสดิการให้เทียบเคียงกับแรงงานในกิจการประเภทอื่น และแนวทางในการปราบปรามการค้ามนุษย์ คือการจัดระเบียบเรือให้เข้าระบบอย่างถูกต้อง การควบคุมเรือเข้า-ออกท่า จัดการทำฐานข้อมูลเรือ คนประจำเรือ นายหน้า นายจ้าง เพื่อให้สามารถติดตามช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถติดตามผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้ เป็นต้น